

Joaquim Molas i Batllori (1930-2015)

Joaquim Molas —el Doctor Molas, per a innumbrables promocions de professionals de la filologia catalana— ha estat un personatge fundacional.

D'antuvi per raons generacionals, del tot atziagues a la primeria. Universitàriament format en els temps foscos de la interminable postguerra. A l'escalf, això sí, d'alguns dels grans mestres de llavors a la Facultat de Lletres barcelonina: Martí de Riquer, Antoni M. Badia i Margarit, Antoni Vilanova.

Lliurat després, ja des de començaments dels seixanta, a la represa de la indústria editorial catalana, sobretot a través de les Edicions 62.

I, a partir de 1969, reincorporat, ja com a docent, a la institució universitària, en el marc de la llavors incipient Universitat Autònoma de Barcelona, de la qual esdevé el primer catedràtic de Literatura Catalana.

La prematura mort d'Antoni Comas el 1981 —el seu homòleg des de 1965 a la Universitat de Barcelona— el duu llavors a reintegrar-se en aquesta com a catedràtic de literatura catalana contemporània, des de la qual, i fins a la seva jubilació el 2000, ha continuat exercint un mestratge tan intens com fecund.

Són anys, aquells del tardofranquisme i de l'anomenada transició, en què per fi esdevé possible —i en què majorment cal, doncs— procedir a formar les primeres generacions de professionals de la llengua i la literatura catalanes: per a introduir l'ensenyament d'aquestes als Instituts de Batxillerat, per a crear una dinàmica de retroalimentació entre el món de la docència i el món de l'edició.

És llavors que Molas funda la revista de llengua i literatura *Els Marges*, prioritàriament adreçada a aquest nou públic emergent. També quan es compromet en, i amb, la creació d'un cànon de lectures: d'obres literàries d'aquí (la MOLC) i d'arreu (la MOLU).

La revisió que temps enrere, des de la militància juntament amb Josep Maria Castellet en la poètica del realisme històric, havia fet de la poesia catalana del segle XX (1963), evoluciona ara, entremig de lectures crítiques i d'apunts assagístics no menys incisius, cap a l'estudi equànime i sospesat, també en molts sentits fundacional, de les avantguardes a Catalunya.

Les múltiples distincions que li han estat concedides (Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, 1998; Creu de Sant Jordi, 1999; Medalla d'Or de l'Ajuntament de Barcelona, 2002, i de la Generalitat de Catalunya, 2003; investidura com a doctor *honoris causa* per la Universitat de Lleida) reten just homenatge institucional i manifesten vehement reconeixença gremial a qui, en èpoques d'adversitat primer i d'incertesa després, ha contribuït a fonamentar pionerament les bases intel·lectuals i infraestructurals per a una aprofundida comprensió de la literatura catalana contemporània.

*Dr. Josep Murgades, Catedràtic d'Universitat
Departament de Filologia Catalana
Universitat de Barcelona*